

Sikta mot arbetslivet lägesrapport

Skickas till Samordningsförbundet RAR var sjätte månad, 1 juli och 1 januari.
Skickas in tillsammans med uppdaterad lista med deltagarinformation.
Lägesrapporten redovisas på styrgruppsmöten.

Länsdel

Rapportens datum

Norra Länsdelen, Eskilstuna och Strängnäs

2025-06-30

Beskriv insatsens läge i förhållande till utsatta mål.

Mål på individnivå:

- **Ökad tilltro till den egna förmågan och därmed sina möjligheter till jobb**
- **Ökade kunskaper om arbetsmarknaden och därmed ökade möjligheter till jobb**
- **Ökade möjligheter att påbörja/återgå/slutföra studier**
- **Förbättrade möjligheter att gå till lämplig insats**
- **Förbättrat mående**

Under våren 2025 har Sikta mot arbetslivet Insatsen i Norra länsdelen arbetar aktivt med att stärka deltagarnas tilltro till den egna förmågan och öka deras beredskap att närma sig arbetsmarknaden. Samtliga deltagare har genomgått kartläggning, motiverande samtal och fått individuell vägledning. Flertalet har även deltagit i studiebesök och de som haft förmåga har deltagit i arbetsträning eller gått mot studier. Information kring yrkesprognoser och utbildningsmöjligheter har anpassats efter individens behov, och flera deltagare har haft kontakt med stödenheten vid studier - Delta eller/och studie- och yrkesvägledare.

Matchningen till arbetsträningsplatser sker med stor omsorg – med fokus på individens mål, funktionsnivå och behov av stöd i den mån det går. Coacherna upplever dock att det kan vara svårt att hitta arbetsträningsplatser som är tillräckligt anpassade varvid dessa processer ibland kommit att ta längre tid. Coacherna är närvarande i hela processen, både gentemot deltagare och arbetsgivare, vilket skapar trygghet och förbättrar chanserna till varaktiga stegförflyttningar. Flera deltagare uttrycker att de för första gången på länge, ser konkreta möjligheter att påverka sin framtid.

Mål på organisationsnivå

- **Att samverkan ska förbättras i syfte att underlätta för deltagarna att göra nödvändiga stegförflyttningar**

Samverkan har förbättrats på flera plan men är fortsatt under utveckling. Regelbunden kontakt med Psykiatrins samordnare har etablerats (ca 6 ggr per halvår) där vi går igenom ärenden samt eventuella personer i kö.

En strukturerad referensgrupp har etablerats med Försäkringskassan och vid behov, Arbetsförmedlingen. Detta sker en gång i månaden där samtliga samordnare, insatsledaren och chef på Försäkringskassan samt några utvalda handläggare från Försäkringskassan finns med. Arbetsförmedlingen finns med vid behov. Här lyfts förbättringar, frågor och saker som fungerar bra, en gång i månaden. En gemensam process har lagts fram av Försäkringskassan som numer används i alla länsdelar så att arbetet blir likartat i den mån den går.

Information och erfarenhetsutbyte har skett med bl.a. MISA och ACTIVA som är aktörer som arbetar med målgruppen.

Samordnare och Insatsledare har även varit på konferens kring Supported Employment eftersom metoden håller på att implementeras. Samarbete med Eskilstunas jobbcentrum samt mötesplatserna håller på att skapas.

En tidigare strukturerad samverkansmodell med Ekonomiskt bistånd (via teamledare) har testats men deltagandet från handläggare har varit lågt. Formen ses över under hösten. Samarbetet med Ekonomiskt bistånd i Strängnäs fungerar mycket bra. En bidragande faktor till detta tros vara att coacherna sitter tillsammans med handläggarna. Även strukturer för samarbete med Daglig verksamhet/Sysselsättning håller på att skapas i Strängnäs och i Eskilstuna fungerar denna redan mycket bra. Samarbete med SPIRA i Strängnäs sker på regelbunden basis och vi har även gemensamma träffar med dem och Samstart på Arbetsförmedlingen.

Hur många deltagare har skrivits in i insatsen sedan start?

63	Kvinnor
59	Män

Kommentera deltagarantalet och målgruppen

I förhållande till insatsplan, ålder och utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Sedan starten i oktober 2024 har 122 deltagare skrivits in i insatsen i Norra länsdelen. Fördelningen mellan kommunerna är jämn 62 personer i Eskilstuna och 60 personer i Strängnäs.

Det har under perioden varit problematiskt med bemanning. Tanken har varit att det skulle vara 4,5 coacher i Eskilstuna och 2 coacher i Strängnäs. Dessa skulle varje år ta emot ca 20 deltagare var per år. Detta innebär att vi om vi varit fullt bemannade skulle tagit emot 195 deltagare men det faktiska utfallet är 122, vilket motsvarar 62% av planerat flöde. Under stora perioder har vi haft 1–2 coacher i Eskilstuna vilket gör att jag bedömer resultatet som mycket bra utifrån de förutsättningar som varit. Strängnäs har trots personalbyte tagit emot exakt förväntat antal deltagare.

Totalt har insatsen tagit emot 63 kvinnor och 59 män vilket får ses som en jämn fördelning mellan könen.

- Över 30 år: 71 deltagare (58,2%)
- Över 50 år: 17 deltagare (13,9%)
- Under 30 år: 51 deltagare (41,8%)

Gruppen 30 år och yngre domineras av män medan kvinnor är i majoritet i gruppen över 30 år. De som är 30 år och yngre där finns det 21 kvinnor och 30 män, totalt 51 personer. Över 30 år så är det 42 kvinnor och 29 män, totalt 71 personer. Det är ungefär 59% dominerande för männen 30 år och under och ungefär 59% dominerande för kvinnorna i åldern över 30 år.

Kommentera läget i länsdelen som påverkar insatsen

- Ändringar i personalförhållanden
- Organisatoriska förändringar

Personal

Rekryteringsutmaningar har präglat senaste halvåret i Eskilstuna. Under större delen av perioden har det endast varit en arbetande coach. Detta har påverkat flödet och möjlighet till kontinuitet. Det har varit svårt att bemanna 50% tjänsten då det kan vara svårt att ha ett delat uppdrag både vad gäller struktur, tydlighet och belastning. Rekrytering av 3,5 tjänster sker externt under sommaren i Eskilstuna. Rekrytering har skett i Strängnäs vilket stabiliserat verksamheten där. Den andra coachen kommer att lämna sitt uppdrag sista september 2025 och det är oklart om ny rekrytering kommer att ske. Fortsatt utveckling och diskussion av rekryteringsstrategi behövs.

Lokal

Lokalbrist har varit en utmaning under insatsens uppstart och genomförande.

I Strängnäs har det varit strategiskt värdefullt att coacherna haft sin placering på enheten för Ekonomiskt bistånd. Det har underlättat samverkan och möjliggjort snabba kontaktvägar mellan handläggare och insatsens personal. Samtidigt är lokalen fysiskt begränsad och samtalsrummen räcker inte alltid till. Coacherna tycker dock att fördelarna överväger.

I Eskilstuna har den initiala avsaknaden av full bemanning inneburit att det varit möjligt att sitta i ett öppet kontorslandskap i en annan verksamhet. Detta har till stor del fungerat bra men det har ibland inneburit svårigheter att boka samtalsrum och genomföra ostörda samtal. Det har inte heller gått att genomföra gruppverksamhet. Glädjande nog har en ny, ändamålsenlig och trivsamt lokal tagits fram i Eskilstuna. Den är redo att tas i bruk då möbler och personal är på plats. Detta förväntas stärka coachernas arbetsro, integritet i samtal, deltagarfokus och flexibilitet framöver. Det kommer även ge möjlighet att genomföra gruppverksamhet vid behov.

Lokal styrgrupp

Lokalstyrgrupp börjar ta form. Ambitionen är att skapa en plattform för kontinuerlig dialog, uppföljning och gemensamt ansvarstagande kring insatsens genomförande.

Samordnarens chef kommer vara sammankallande och leda mötena, medan samordnaren ansvarar för att föra anteckningar och skicka ut dessa till berörda parter. Tanken är att coachernas närmaste chefer ska ingå i styrgruppen, vilket möjliggör ett direkt ledningsansvar och skapar en tydlig koppling mellan den dagliga verksamheten och insatsens övergripande mål.

I styrgruppen lyfts aktuella frågor, utmaningar och samverkansbehov med syfte att hitta gemensamma lösningar och säkerställa att målgruppen får det stöd och den struktur som krävs för att kunna närma sig arbetslivet. Styrgruppen fungerar också som ett forum för att identifiera strukturella hinder, lyfta behov av kompetensutveckling samt följa upp resultat och förutsättningar i det lokala genomförandet.

Supported Employment/Supported Training

En viktig förändring under våren är att insatsen påbörjat en succesiv metodimplementering av Supported Training som arbetssätt. Personalen i insatsen har genomgått en grundutbildning i Supported Employment, och arbetet med att omsätta principerna i praktiken har inletts. Målet är att skapa ett gemensamt förhållningssätt i coachning, uppföljning och samverkan med arbetsgivare.

Nästa steg blir att introducera Supported Training, vilket kommer ge ytterligare verktyg för att möta deltagarnas behov av lärande och färdighetsträning i arbetssituationer. Implementeringen ses som en del av insatsens långsiktiga kvalitetsarbete och kommer följas upp med handledning, erfarenhetsutbyte och vidareutbildning.

Denna förändring innebär en viktig förstärkning av insatsens metodstöd, och syftar till att öka både deltagarna möjlighet till progression och arbetsgivarens upplevelse av trygghet och stöd under arbetsträning.

Sammantaget

Det råder nu bättre förutsättningar inför hösten 2025. Med bemanning på väg in och ny lokal på plats. Vi tänker oss nu en fortsatt stabilitet så att insatsen fullt ut kan nå sin potential.

Övrigt

Insatsen har fortsatt utvecklas organisatoriskt och metodmässigt under rapportperioden. Den lokala styrgruppen håller på att etableras, med tydlig struktur för mötesledning, dokumentation och ansvarsfördelning. Det ger bättre förutsättningar att fånga upp operativa utmaningar och skapa samordnade lösningar nära verksamheten.

En viktig utvecklingsinsats är implementeringen av **Supported Employment**. Grundutbildning har genomförts för coacher och samordnare, och arbetet med att införa metoden i praktiken är påbörjat. Nästa steg är att även introducera **Supported Training**, vilket ytterligare ska förstärka stödet till både deltagare och arbetsgivare. Denna metodförstärkning ses som ett kvalitetslyft i insatsens fortsatta utveckling.

Könsfördelningen bland deltagarna i Norra är jämn totalt sett, men när man bryter ner data utifrån ålder syns tydliga mönster: bland deltagare under 30 år är fördelningen relativt jämn, medan kvinnor dominerar i åldersgruppen över 30 år. Det kan spegla olika vägar in i insatsen – där yngre män oftare remitteras från kommunens ekonomiska bistånd, och kvinnor över 30 i högre grad från Försäkringskassan. Detta kan vara ett uttryck för bredare strukturella könsskillnader i både ohälsa och kontaktytor mot myndigheter, och är något att ha med i det fortsatta uppföljningsarbetet.

Det är också värt att notera att ungefär hälften av deltagarna i Norra länsdelen har gått vidare till arbete, studier eller annan relevant insats vilket är i sammanhanget ett **bra resultat**. Det är viktigt att betona att detta inte är en målgrupp som snabbt eller enkelt når arbetsmarknaden – tvärtom.

Deltagarna i *Sikta mot arbetslivet* tillhör de individer som står allra längst från arbetslivet. Det är personer som ofta har en kombination av långvarig ohälsa, svag förankring på arbetsmarknaden, brist på nätverk och tidigare erfarenheter av insatser som inte lett till önskat resultat. För många är detta inte det första försöket – utan det sista hoppet. Att många i denna komplexa grupp gör stegförflyttningar framåt är därför **ett kvitto på att insatsens arbetssätt, relationellt fokus och individanpassning gör skillnad**. Det visar att det är möjligt att skapa rörelse även där andra insatser tidigare kört fast – och att strukturerat arbetssätt och nära stöd över tid, ger effekt.

Vinsterna är flera:

För individen: Att komma ut i aktivitet, utbildning eller arbete innebär ofta en ökad känsla av mening, sammanhang och egenmakt. Många deltagare säger att de för första gången upplever verkligt stöd utifrån sina förutsättningar – och inte trots dem.

För Samhället: När en person lämnar passiv försörjning och går vidare till arbete eller studier minskar kostnaderna för ekonomiskt bistånd, sjukpenning eller aktivitetsersättning. Även deltagare som går till en annan insats, såsom förstärkt samarbete eller daglig verksamhet/sysselsättning, avlastar andra delar av systemet och resurser används mer träffsäkert. Även hälsan blir generellt bättre och kostnader för vården minskar.

För samverkanssystemet: Resultatet visar att samverkan mellan Kommun, Försäkringskassa, Region och Arbetsförmedling fungerar – när de får rätt ramar, bemanning och metodstöd.

Att individer gör en stegförflyttning framåt är därför inte bara en siffra – det är ett tecken på verklig förändring i människors liv, och en investering som kan ge avkastning både socialt och ekonomiskt, på kort och lång sikt.

Slutligen har **lokalförutsättningarna** varit utmanande men håller nu på att förbättras. I Strängnäs har närheten till ekonomiskt bistånd varit en styrka i samverkan, även om lokalens fysiska begränsningar ibland påverkat möjligheten till avskilda samtal. I Eskilstuna har coacherna länge varit inhysta i annan verksamhet, vilket inneburit begränsad tillgång till samtalsrum och viss otydlighet i tillhörighet. En ny och ändamålsenlig lokal har nu tagits fram och planeras att tas i bruk i samband med att full bemanning är på plats – vilket förväntas skapa stabilare förutsättningar framåt.

I samband med att denna rapport lämnas även mallen med deltagarinformation in. (Uppföljning Finsam).